

AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

İKİNCİ DAİRE

YUSUF KARATAŞ -TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:31953/05)

KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

STRAZBURG

26 Ekim 2010

İşbu karar AİHS'nin 44/2 maddesinde belirtilen koşullar çerçevesinde kesinleşecektir. Şekli düzeltmelere tabi olabilir.

USUL

Türkiye Cumhuriyeti Devleti aleyhine açılan (31953/05) no'lu davanın nedeni, T.C. vatandaşı Yusuf Karataş'ın (başvuran) Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi'ne 15 Ağustos 2005 tarihinde İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına ilişkin Sözleşme'nin (Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi - AİHS) 34. maddesi uyarınca yapmış olduğu başvurdur.

Başvuran, İstanbul Barosu avukatlarından A. Bingöl, G. Kartal ve F. Erceylan tarafından temsil edilmektedir.

OLAYLAR

DAVANIN KOŞULLARI

Başvuran 1943 doğumludur ve Bursa'da ikamet etmektedir.

24 Kasım 1987 tarihinde, başvuran, bir parselin tapu kaydının adına tescil edilmesi için tescil davası açmıştır.

24 Nisan 1989 ve 11 Ekim 1990 tarihli duruşmalarda, mahkeme, bilirkişi raporu hazırlanmasına karar vermiş ve teknik uzmanları dinlemiştir.

16 Mayıs 1991 tarihinde, mahkeme, ihtilaflı parselin başvuran adına tescil edilmesine karar vermiştir.

27 Aralık 1993 tarihinde, Yargıtay, sözkonusu hükmü bozmuştur.

14 Mayıs 2002 tarihli duruşmada, mahkeme, teknik uzmanları dinlemiştir.

24 Mart 2003 tarihinde, mahkeme, tapu kaydının başvuran adına tescil edilmesine karar vermiştir.

13 Ekim 2003 tarihinde, Yargıtay, sözkonusu kararı bir kez daha bozmuştur.

1 Temmuz 2004 tarihinde, mahkeme, ilgili parselin edinim yoluyla özel mülkiyet olmayacağı gerekçesi ile başvuranın talebini reddetmiştir.

21 Şubat 2005 tarihinde, Yargıtay, sözkonusu hükmü onamıştır.

11 Mart 2005 tarihinde, sözkonusu karar başvurana tebliğ edilmiştir.

HUKUK

I. AİHS’NİN 6/1 MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

Başvuran, yargılama süresinin, AİHS’nin 6/1 maddesinin öngördüğü şekli ile “makul süre” ilkesini ihlal ettiğini iddia etmektedir.

Hükümet, sözkonusu iddiaya itiraz etmektedir.

Dikkate alınacak dönem, Asliye Hukuk Mahkemesi’ne başvuru tarihi olan 24 Kasım 1987 tarihinde başlamış ve Yargıtay’ın ilk derece mahkemesinin kararını onadığı tarih olan 21 Şubat 2005 tarihinde sona ermiştir. Dolayısıyla sözkonusu süre iki dereceli yargıda, on yedi yıl üç ay sürmüştür.

AİHM, AİHS’nin 35. maddesinin 3. paragrafı uyarınca, sözkonusu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olmadığını tespit etmektedir. Ayrıca AİHM, kabuledilemezliğe ilişkin başka hiçbir unsur bulunmadığını belirtmektedir.

AİHM, dava süresinin makul olup olmadığının, davanın koşullarına göre ve başta davanın karmaşıklığı olmak üzere AİHM içtihadı tarafından benimsenen kriterler ile başvuran ve yetkili mercilerin tutumları ile ilgililer açısından davanın öneminin dikkate alınarak değerlendirildiğini hatırlatmaktadır (bkz, *Daneshpayeh-Türkiye*, başvuru no: 21086/04, 16 Temmuz 2009).

AİHM, müteaddit defalar mevcut davadakine benzer sorunları ortaya koyan davaları incelemiş ve AİHS’nin 6/1 maddesinin ihlal edildiğini tespit etmiştir (bkz, sözü edilen *Daneshpayeh*).

Takdirine sunulan unsurların tamamını incelemesinin ardından, AİHM, mevcut davada, ihtilafli yargılama süresinin çok uzun olduğu ve “makul süre” gerekliliğini karşılamadığı kanaatindedir.

Bu itibarla AİHS’nin 6/1 maddesi ihlal edilmiştir.

II. 1 NO’LU EK PROTOKOL’ÜN 1. MADDESİNİN İHLAL EDİLDİĞİ İDDİASI HAKKINDA

1 No’lu Ek Protokol’ün 1. maddesine atıfta bulunarak, başvuran, ihtilaf konusu parselin tapu kaydının adına tescil edilmesi talebinin reddedilmesinden şikayetçi olmaktadır.

Hükümet, bu hususta görüş bildirmemiştir.

AİHM, yerleşik içtihadı uyarınca, 1 No’lu Ek Protokol’ün 1. maddesinin yalnızca mevcut taşınmazlar için geçerli olduğunu hatırlatmaktadır. Belli koşullarda, mamelek bir değeri elde etme “meşru beklentisi”, 1 No’lu Ek Protokol’ün 1. maddesinin güvencesinden faydalanabilir. Buna karşın, iç hukukun uygulanması gereken şekli tartışma konusu olduğunda ve başvuran tarafından geliştirilen argümanlar ulusal mahkemeler tarafından kesinlikle reddedildiğinde, “meşru bir beklentinin” varlığına ulaşılamaz (bkz, *Kopecky-Slovakya*, başvuru no: 44912/98).

ve *Bozcada Kimisis Teodoku Rum Ortodoks Kilisesi Vakfı-Türkiye*, başvuru no: 22522/03, 28903/03, 28904/03, 28906/03, 28907/03, 28908/03, 28909/03 ve 28910/03, 9 Aralık 2008). AİHM, başvuru yapıldığında, başvuranın bir parselin tapu kaydının adına tescil edilmesi beklentisinde olduğunu belirtmektedir. Bununla birlikte, ulusal mahkemelerin, başvuranın lehine karar verme beklentisi, 1 No'lu Ek Protokol'ün 1. maddesi kapsamında bir meşru beklenti biçimi olarak değerlendirilemez. Dolayısıyla AİHM, sözkonusu şikayetin açıkça dayanaktan yoksun olduğu ve AİHS'nin 35. maddesinin 3. ve 4. paragrafları uyarınca reddedilmesi gerektiği sonucuna ulaşılmaktadır.

III. AİHS'NİN 41. MADDESİNİN UYGULANMASI HAKKINDA

Başvuran, 120.000 Euro maddi ve 100.000 Euro manevi tazminat talep etmektedir.

Hükümet, sözkonusu iddialara karşı çıkmaktadır.

AİHM, tespit edilen ihlalle iddia edilen maddi tazminat arasında bir illiyet bağı görememekte ve sözkonusu talebi reddetmektedir. Buna karşın AİHM, başvurana 14.400 Euro manevi tazminat ödenmesi gerektiği kanaatinde dir.

Başvuran, ulusal mahkemeler önünde yapmış olduğu yargılama masraf ve gideri 5.000 Euro talep etmektedir. Bu hususta başvuran, hiçbir belge sunmamaktadır. Başvuran, AİHM önündeki yargılama masraf ve giderleri ve avukatlık ücreti için 15.000 Euro talep etmektedir. Başvuran belge olarak, İstanbul Barosu asgari ücret tarifesi ni sunmaktadır.

Hükümet, sözkonusu iddialara itiraz etmektedir.

AİHM içtihadına göre bir başvuran yargılama masraf ve giderlerinin geri ödemesini ancak gerçekliği, gerekliliği ve oranlarının makul yapısı ortaya konduğu sürece elde edilebilir. Mevcut davada, ilgili belgelerin sunulmamasını göz önüne alan AİHM, ulusal yargılama ve AİHM önündeki yargılama için yargılama masraf ve giderine ilişkin talebi reddetmektedir (*Veli Yalçın-Türkiye*, başvuru no: 29459/05, 2 Mart 2010).

AİHM, gecikme faizinin Avrupa Merkez Bankası'nın marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenerek belirlenmesini uygun görmektedir.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK, AİHM, OYBİRLİĞİYLE,

1. Başvurunun yargılamanın uzunluğu kapsamında yapılan şikayete ilişkin kısmının *kabuledilebilir* geri kalan kısmının *kabuledilemez* olduğuna;

2. AİHS'nin 6/1 maddesinin *ihlal edildiğine*;

3. a) AİHS'nin 44/2 maddesi gereğince kararın kesinleştiği tarihten itibaren üç ay içinde, ödeme tarihindeki döviz kuru üzerinden Türk Lirası'na çevrilmek üzere, Savunmacı Devlet tarafından başvurana her türlü vergiden muaf tutularak 14.400 Euro (on dört bin dört yüz Euro) manevi tazminat *ödenmesine*;

b) Yukarıda belirtilen sürenin sona erdiği tarihten ödemenin yapılmasına kadar geçen süre için, sözkonusu meblağlara, Avrupa Merkez Bankası'nın anılan dönem için geçerli olan

marjinal kredi faiz oranına üç puanlık bir artış eklenmek suretiyle belirlenecek basit faiz uygulanmasına;

4. Adil tatmine ilişkin diğer tüm taleplerin *reddine*;

KARAR VERMİŞTİR.

İşbu karar Fransızca olarak hazırlanmış ve AIHM'nin iç tüzüğünün 77. maddesinin 2. ve 3. paragraflarına uygun olarak 26 Ekim 2010 tarihinde yazılı olarak bildirilmiştir.